

Riedsútstel

Ynformaasjekarrûsel	: 3 april 2014
Status	: Informerend / Informatiestuk
Agindapunt	: 5
Portefúlgehâlder	: J. Lammers
Amtner	: mw. R.M.A. van Sonsbeek
Taheakke	: -
Op besjen	: -

Underwerp

Grootschalige toepassing van zonnepanelen

Wy stelle jo foar kennis te nimmen fan:

Het verkennend onderzoek naar de mogelijkheden voor grootschalige toepassing van zonnepanelen in de gemeente Achtkarspelen. Daarbij is gekeken naar mogelijke locaties en de haalbaarheid en winstgevendheid voor participanten. Het gaat hierbij nadrukkelijk niet om zonnepanelen op eigen daken, maar om het participeren in een gemeenschappelijke 'sinnegreide'.

Ynlieding

Het opwekken van eigen energie staat momenteel erg in de belangstelling. Dankzij de postcoderoos, een belastingmaatregel voor particulieren, is het oprichten van een eigen energiecoöperatie en collectief voorzien in de energiebehoefte van buurten en wijken mogelijk geworden. Een ontwikkeling die we als gemeente zeker moeten volgen. Een stap in de richting van de participatiesamenleving en een uitdaging om het groene imago van gemeente, dorpen en haar bedrijven te versterken.

De praktijk blijkt echter weerbarstig. Er zitten veel haken en ogen aan het realiseren van grootschalige projecten en niet alle opties zijn rendabel. Het verdient een gedegen onderzoek. Binnen de gemeente is aanleiding voor een dergelijk onderzoek.

Vanuit de gemeente:

1. De motie van de PVDA om met voorstellen te komen tot toepassing van grootschalig gebruik van zonnepanelen Overwegende dat:
 - a. Achtkarspelen stappen wil zetten met het produceren van duurzame energie;
 - b. Achtkarspelen beschikt over ruimten waar grootschalig zonnepanelen geplaatst kunnen worden zoals sporthallen, MFC's, industriegrond te Quakkenburg Harkema enz. enz.;
 - c. te Ballum Ameland plannen klaarliggen om op het vliegveld aldaar 5 ha. grond te bebouwen met zonnepanelen en van die kennis gebruik kan worden gemaakt.

Draagt het college op:

In 2014 met voorstellen te komen tot toepassing van grootschalig gebruik van zonnepanelen, waar ook burgers in kunnen participeren.

2. De gemeente wordt benaderd door (landelijke) partijen, voor o.a. het beschikbaar stellen van grond (> 5Ha) om zonnevelden aan te leggen en rekent voor dat dit uit kan. Op basis hiervan ligt er een vraag van het college.

Vanuit de samenleving:

3. Voetbalvereniging Buitenpost wil graag de mogelijkheden onderzoeken om een veld vol te leggen met zonnepanelen.
4. Een ondernemer in Kootstertille wil partijen bij elkaar krijgen om grootschalig zonnepanelen in te kopen. Hij wil graag het dak van het nieuwe MFC vol leggen, maar ook burgers en bedrijven betrekken om gezamenlijk in te kopen.

Dit heeft geleid tot een verkennend onderzoek naar het grootschalig toepassen van zonnepanelen

Verkennend onderzoek

Factoren die van belang zijn bij het realiseren van een sinnegreide

Voor het realiseren van een grootschalig zonnepanelenproject (sinnegreide) zijn een aantal factoren onmisbaar. Allereerst breed maatschappelijk draagvlak. Bijvoorbeeld een burgerinitiatief met veel participanten, binnen een bepaald postcodegebied. Daarnaast moet een locatie aangewezen worden waar de komende 25 jaar geen andere bestemming op ligt. Dit kan een dak zijn of een veld, waarbij gekeken dient te worden naar de draagconstructie, andere functies etc. Ook de ruimtelijke inpassing in het landschap en de aansluitingsmogelijkheden op het netwerk spelen een grote rol. Beveiliging van een sinnegreide kan gewenst zijn/verzekeringstechnisch vereist zijn. Er dient rekening gehouden te worden met verzet van omwonenden. Deze factoren kunnen kaderstellend zijn voor nader onderzoek.

Locaties

In samenwerking met RO en EZ is gekeken naar mogelijke locaties voor zgn sinnegreiden. Mogelijkheden hiervoor lijken te liggen bij het bedrijventerrein Quakkenburg bij Harkema of De Swadde bij Buitenpost. Daarnaast komen nog enkele kleinere locaties in aanmerking. Ook voetbalvelden die vrijkomen door het aanleggen van kunstgrasvelden bieden mogelijkheden.

Regelingen

Saldering en de postcoderoos

In het recent vastgestelde Energieakkoord zijn regels opgenomen over decentrale opwekking van hernieuwbare energie. Per 1 januari 2014 is een belastingkorting van 7,5 ct/kWh ingevoerd voor hernieuwbare energie die in coöperatief verband wordt opgewekt en gebruikt door kleinverbruikers en waarbij de leden van de coöperaties en de installatie(s) zich in een zogenaamde 'postcoderoos' (viercijferige postcode plus aangrenzende postcodes) bevinden.

SDE 2014

De SDE+ is een stimuleringsregeling van de Nederlandse overheid en stimuleert de productie van duurzame energie. De regeling richt zich op bedrijven en (non-profit) instellingen.

Experimentenregeling lokale duurzame energie

Agentschap NL start in juli 2014 een experimentenregeling voor energiecoöperaties en lokale energiebedrijven.

Ried : 3 april 2014
Punt : 5
Side : 3

Het agentschap nodigt burgers, initiatieven en bedrijven op om vragen en verbeterpunten voor het 'Besluit experimenten decentrale duurzame elektriciteit opwekking' in te dienen voor 14 oktober. Doel van de experimentregeling is ontdekken of er door versoepeling van de eisen meer lokale energie-initiatieven komen, zonder dat dit ten koste gaat van de veiligheid van het net en de consumentenbescherming.

Combinatiekansen

De drie noordelijke provincies ondersteunen de oprichting van een noordelijk coöperatief duurzaam energiebedrijf met een financiering van € 400.000,-. De initiatieven worden gebundeld in coöperatieve koepels. In Fryslân is dat de Enerzjy Koöperaasje Fryslân (EKF). Deze koepels willen een eigen gemeenschappelijk energieleveringsbedrijf oprichten: de NLD (Noordelijk Lokaal Duurzaam). Op deze manier verwachten de koepels de lokale initiatieven goed te kunnen ondersteunen.

Vergelijkbare initiatieven

Dongeradeel

In Dongeradeel is onlangs een onderzoek gedaan naar de inpassing van een Sinnegreide van 10 Ha. In dit uitgebreide rapport zijn zeven verschillende locatietypen bestudeerd en ook alle randvoorwaarden meegenomen. Conclusie:

'Een op zichzelf staand project heeft geen positief rendement. Een case waarbij gebruik gemaakt wordt van grond met hoge kosten blijkt geen goede basis. Ook een hoge investeringspost voor een aansluiting op het elektriciteitsnet blijkt een groot negatief effect op de businesscase te hebben.

Een gezonde en interessante financiële opzet voor een dergelijk project blijkt te zitten in een collectieve opzet. Dit is op verschillende manieren mogelijk. Wanneer gebruik gemaakt wordt van lange looptijden kan een case in ca. 15 jaar worden terugverdiend en is deze toegankelijk voor iedereen. Aangeraden wordt om de financiële case in deze richting te zoeken.'

Burgemeester en wethouders van Dongeradeel hebben inmiddels uitgesproken dat een Sinnegreide van 10 ha. niet haalbaar moet worden geacht. Uit het onderzoek blijkt namelijk dat daaraan ruim 2000 huishoudens zouden moeten meedoen, binnen een relatief klein gebied ("postcoderoos")

De komende tijd wordt nagegaan of een kleinere Sinnegreide (circa 2,5 ha) wel haalbaar is. Ook wordt gepeild of er voldoende draagvlak is bij de bewoners binnen het betrokken gebied.

Ameland

Ameland heeft zichzelf ten doel gesteld om in 2020 Energieneutraal te zijn. Dit is een hoge ambitie. Het plaatsen van zonnepanelen op het vliegveld kan in dit geval uit. Er is sprake van meervoudig grondgebruik, het bestemmingsplan wijzigt voorlopig niet, er is beveiliging en de infrastructuur leent zich ervoor.

Know how en ondersteuning

Provincie

De provincie voert zelf onderzoek uit naar de mogelijkheden. Ze zoekt onder andere uit hoe zaken ruimtelijk ingekaderd kunnen worden. LTO is in opdracht van de provincie bezig met een haalbaarheidsonderzoek. Dit is nog onder embargo.

Milieufederatie/ Doarpswurk/ Duurzame dorpen

De Milieufederatie houdt zich bezig met lokale energiecoöperaties, samen met duurzame dorpen en de energiewerkplaats, in opdracht van de provincie. Zij zijn aanspreekpunt als het gaat om particuliere initiatieven.

Zowel de voorlopige bevindingen van de Provinsje, als die van Dongeradiel, leiden tot een aantal argumenten, maar vooral kanttekeningen:

Argumenten

- *Het aanwijzen van locaties kan maatschappelijke initiatieven faciliteren;*

De genoemde locaties komen mogelijk in aanmerking voor een sinnegreide. Op het moment dat een initiatief zich voordoet kan deze locatie meegenomen worden in een haalbaarheidsonderzoek. Voorwaarde is wel dat de locatie binnen de postcoderoos ligt.

- *Bedrijven kunnen grond of dakoppervlak beschikbaar stellen waaruit de bedrijven inkomsten genereren op basis van bijvoorbeeld huur;*

De langdurige overeenkomst moet wel waar gemaakt kunnen worden.

- *Een commerciële partij rekent voor dat het wel kan*

De provincie heeft vraagtekens bij de werkwijze en rekenmethodes van bedrijven die bij gemeenten vragen om het beschikbaar stellen van grond. Het beeld is te rooskleurig ze geven onvoldoende onderbouwing;

Kanttekenings

- *Er is twijfel over de haalbaarheid (winstgevendheid) van de huidige regelingen zoals de postcoderoos.*

Het bedrag van 7,5 ct is in veel gevallen te laag om alle risico's en bijkomende kosten te dekken, zoals het draaiende houden van een coöperatie, een tweede stroomaansluiting en het verhandelen van Garanties van oorsprong. (voorlopige conclusie provincie en Dongeradeel);

- *Saldering op basis van de postcoderoos is alleen mogelijk voor particulieren aangesloten bij een collectief.*

Bedrijven kunnen zeer waarschijnlijk niet participeren in het project;

- *Het verdienmodel zit in fiscaal rendement*

Uitgaande dat alle leden van de coöperatie een bedrag van tussen de vijf en tienduizend euro investeren, zit het verdienmodel in het fiscale rendement door de grote aftrekpost. Dit betekent dat alleen de hogere inkomensgroepen profiteren. Gevolg is een aanzienlijke beperking van de doelgroep;

- *Een sinnegreide is gevoelig voor vandalisme*

Aangeraden wordt de beveiligingseisen voor hekwerk etc. aan te houden welke investeerders of verzekeringsmaatschappijen aangeven;

Ried : 3 april 2014
Punt : 5
Side : 5

- *Het brengt risico's mee voor de gemeente*
Denk bijvoorbeeld aan de situatie dat de economie aantrekt en de behoefte aan bedrijventerrein groeit. De Sinnegreide ligt er wel 25 jaar.

Deze kanttekeningen zijn zwaarwegend geweest voor het advies.

Kearnboadskip

Op basis van de bevindingen van onder andere de Provinsje worden vooralsnog geen grootschalige toepassing van zonnepanelen geïnitieerd. We wachten lopende onderzoeken af.

Afhankelijk van de resultaten van de onderzoeken:

- worden kaders gesteld waar een mogelijke businesscase voor Achtkarspelen aan zou moeten voldoen;
- wanneer een businesscase zich voordoet, laten we dit professioneel onderzoeken. Onder voorwaarde van te vinden dekking, kunnen hier middelen voor beschikbaar worden gesteld.

Burgerinitiatieven met betrekking tot de gezamenlijke opwekking van energie worden waar mogelijk ondersteund.

Consequensjes

Er is geadviseerd te besluiten om middelen beschikbaar te stellen voor professioneel onderzoek naar de haalbaarheid van een eventuele businesscase. Er zal echter op dat moment nog moeten worden gezocht naar dekking voor deze kosten. Vanuit financiën wordt daarom de voorwaarde gesteld dat er middelen beschikbaar kunnen worden gesteld, mits er op dat moment dekking voor is.

Kommunikaasje

De gemeente houdt vinger aan de pols bij mogelijke initiatieven en zal burgers zo goed mogelijk informeren.

Ferfolchtrajekt

Er zijn een aantal natuurlijke momenten waarop er vervolgstappen genomen worden. Zodra er meer bekend is over de haalbaarheid kunnen kaders gesteld worden; zodra zich een burgerinitiatief voordoet kan een businesscase opgesteld worden. Hierover wordt de raad geïnformeerd.

Buitenpost, 28 maart 2014

het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

secretaris, burgemeester,

mr. drs. E.H.C. van der Laan G. Gerbrandy